

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

73. An in articulo mortis Parochus possit celebrare matrimonium sine
testibus, & denunciationibus? Et in corpore huius Resolutionis quatuor
apponuntur casus, in quibus valet clandestinum coniugium, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

La verdad es, que es mucho mas probable, que ni aun en estos casos no valdrá el mutuo consentimiento de los contrayentes, sin presencia del Paroco, y testigos por la razon dada en el numero primero, de que no guardando en el la forma, cortuit actus, y porque la palabra del Concilio: Omnino inhabiles reddit. No admite epicheya. Henriquez dixé que era mucho mas probable, porque no se puede negar, que la de Veracruz sea probable, y por tal la tiene Villalobos *tractatu 13. de Matrimonio, numer. 3.* y que tambien lo en los lugares de los herejes, y en las Indias, donde no ay copia de Pazocos, y que vn año entero no se puede auer, que aqui no se quiso prohibir totalmente el Concilio el Sacramento del Matrimonio, y ya hemos dicho diuerfas vezes, que en caso de graue necesidad se puede seguir la opinion que defiende el Matrimonio ya hecho, aunque no la ampare mas que vn Doctor con alguna probabilidad se ha de defender contra la opinion de otros muchos, como dixé arriba. Ita ille.

Sup. hac opinione infr. in Res. 74. prope finem, & in aliis eius vlt. not.

7. Sed ego extra casus superius declaratos à Sacra Congregatione, & Clemente VII I. de quibus vide etiam Iacobum Marchant. in *Resol. Past. tract. 8. c. 2. g. 1. & Opatouium de Sacramento, tract. de Matrim. disp. 2. q. 12. n. 110. & 111. Præpositum in 3. part. D. Thomæ. q. 4. de Matrim. clandest. dub. 8. per totam, non audeo alios admittere, nec sententiam Veracruç, & aliorum puto probabilem, vt putat Martinus de San Ioseph: casum verò Patis Amici, tertio loco oppositum, nec reprobo, nec approbo, sed illius resolutionem Purpuratorum Patrum sacro consensu remitto. Sed post hæc scripta inueni Patrem Marchant. in *Tribun. Sacrament. tom. 3. part. 2. tract. 1. rit. 7. q. 9. & 10.* quæstionem huius Resolutionis late pertractare, & idè illum lege.*

RESOL. LXXIII.

An in articulo mortis Parochus possit celebrare matrimonium sine testibus, & denunciationibus?
Et in corpore huius Resolutionis quatuor apponuntur casus, in quibus valet clandestinum coniugium, etiam sine Parocho, & testibus celebrato. Ex part. 5. tract. 3. Res. 98.

Sup. hoc supra in Res. 71. §. vlt. & ex Res. 62. lege eius §. vlt. & melius in §. vlt. Res. 63.

§. 1. Respondeo, quod si in articulo mortis quis velit contrahere cum aliqua, vel ad legitimam prolem ex ea susceptam, vel ad tollendam infamiam, & dedecus femine, vel simile incommodum, possunt licite omitti monitiones ex licentia Parochi, si Ordinarius adiri commodè nequeat, quia tunc est euidentis epixia intentionis Concilij pro necessitate illius articuli, non tamen ex hoc sequitur licere in articulo mortis vnquam contrahere sine Parocho, & testibus, neque ad hoc potest dare licentiam Episcopus, quia hoc nunquam concessit Concilium Tridentinum Episcopo. Imò tacite negauit, dum concessit posse remittere denunciations, & nihil concessit citra præsentiam Parochi, & testium, quod est verum, etiam si prius matrimonium fuerit contractum inualidè coram Parocho, & testibus, si impedimentum est publicum, vel dispensatio est obrenta in foro exteriori. Et ita docet Zambranus de *sacrament. matrim. cap. 7. dub. 3. n. 1. & 2.* Cui adde Doctores, quos citat, & sequitur Sanchez de *matrim. to. 1. lib. 3. disp. 17.* quibus ego addo Marchinum

Tom. I I.

de peste part. 6. c. 4. n. 5. vbi docet. quod si pestiferatus in articulo mortis velit concubinam ducere vel ad prolem legitimandam, vel ad maiorem suæ conscientie tranquillitatem, esse denunciations relinquentas. Vide etiam Homobonum de bonis in *consil. 10. 2. part. 5. resp. 310.* Marchantium in *resol. pastor. tract. 8. de denunciat. c. 1. g. 1.* Gutierrez de *matrim. c. 61. n. 4.* Hurtadum de *matrim. disp. 5. difficult. 3.* Coninch de *Sacrament. disput. 27. dub. 1.* Vnde est refellendus Sotus in *4. distinct. 22. quæst. 1. artic. 2.* existimans esse casus aliquos, in quibus valet clandestinum coniugium, etiam sine Parocho, & testibus celebrato, quam etiam sequitur Iacobus à Grassis *lib. 2. decision. cur. cap. 86.* Primus est, quando virgo sub tutela est iniqui tutoris, & clandestinè contrahit, ne tutor eam tradat viro ignobili. Item si quis lethali ter vulneratus feminam concubinam, vt filios legitimos reddat, & faciliorem viam pareat ad salutem, clandestinè cum illa contrahat, quia copia Parochi, & testium haberi non potest. Tertio, si concubinarij iter facientes, vel alia ratione comprehensij, si in pericula ob concubinatum incidere, subito matrimonium contraherent secretò, vt affirmarent se esse coniuges. Quarto, si aliqui, quibus maximè expedit nubere, & valde metuerent illo tempore impediendos esse, ne contrahere possint, tunc secretò in matrimonium consentirent animo postea publicandi. Sed hæc omnia refellunt à Pontio de *matrim. lib. 5. cap. 6. num. 3.*

Sup. hoc in Res. 1. not. præterita, §. 1 & 2. & late in Resol. præterita, & in tom. 3. tra. 1. Res. 91. §. 1. à principio vique ad medium.

RESOL. LXXIV.

An habitantes in ea Parochia, ubi Concilium Tridentinum de clandestinis matrimoniis publicatum est, & seruatur, si transiat v. g. in Galliam non animo ibi habitandi, sed cum animo ibi contrahendi, ac mox ad locum habitations redeundi, an inquam, in tali casu matrimonium sit validum?
Ex quo sequitur, cum statutum sit, vt quis semel in anno confiteatur proprio Sacerdoti, & vel ex consuetudine, vel ex declaratione Eugenij IV. peregrinus possit confiteri illi Parocho, in cuius Parochia habitat, non quidem ex commissione proprij, sed tanquam proprio Sacerdoti; idè dicendum est, etiam si quis animo confitendi solum illi Parocho eo accedat, & à sua domicilij Parochia recedat, illi etiam licet alteri confiteri, dum extra suam Parochiam est? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. Res. 29.

§. 1. Nonissimè negatiuè respondet eruditus Franciscus Sylu. in *suis resol. varijs, verb. Matrimonium 8.* Quia tales vel contraxerunt coram Parocho loci, ad quem venerunt, vel clandestinè: vt cuius dicatur matrimonium est nullum, quia de illis ita contrahentibus verificatur quod aliter, quam coram Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius, seu Ordinarij licentia, & duobus, vel tribus testibus contraxerint: nam Parochus in decreto Concilij, non intelligitur Parochus loci, in quo sit contractus, sed Parochus contrahentium, seu alterius eorum, vt ex contextu Concilij patet, & affirmatur à Nauarro *lib. 4. consiliorum, consil. 7. ad tit. de clandestina desponsatione.*
2. Si dicas Decretum Concilij non habere robur in locis vbi non est publicatum, matrimonium verò de quo quæritur, esse contractum in loco, vbi non est publicatum. Respondetur, assumptionem esse veram respectiue ad personas locis illis subiectas; scilicet, vt decretum non habeat robur in locis: seu in personis loca illa habitantibus, vbi non

Sup. hoc inf. in Res. 78. & 89. §. Nota hic, & seq. & in tom. 1. tr. 3. Res. 117. in fine, & in tom. 4. tr. 3. ex doctrina Resol. 163. signanter in principio §. Cõfirmatur.

